

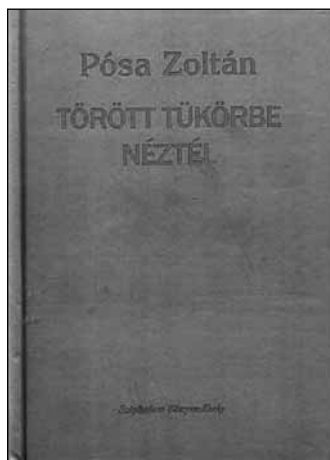
Fazekas István

Az igazak ösvényén

Vajon mi végre kaptuk a teremtőtől a művészetet? Azt hiszem, elsősorban azért, hogy meghatározó része legyen életünknek, hogy felfrissítse a szürke és piszkos hétköznapokat, hogy varázsejével talpra állítsa az eltiport embert az emberben. Ha nagyon banális akarnék lenni, azt mondanám: azért, hogy boldogságunk legyen a boldogtalanságban. Belátom, ostobaság ezekről beszélni a mai világban, hiszen

korunk vezérlő eszméje a jólét, a haszonelvűség, s úri parfüm hozzá a pénz ringyószaga. De azt leszögezhetjük: a művészet mindig gyógyír, mindig humánus, ám néha néma kegyelet helyett ordító kegyetlenség. Mert sokszor csak az észveszejtő kitérő segít elviselni a tragédiák fájalmát. A regényíró, a költő, az újságíró Pósa Zoltán mindezeket nagyon pontosan tudja, hiszen írásait a művészet cselekvő hite élteti. Ennek igazolásául hadd idézzem *Magyar táltosok* című versének néhány sorát: „Magyar életfának/ Fenntartói vagyunk / Nélkülünk az ország / Gyehennába porlad”.

A mai kor emberének legfőbb lelki és szellemi önsanyargató problémája az, hogy úgy gondolja, védtelenül áll a világgal szemben. Pedig a ma embere leginkább önmagával szemben védtelen, amennyiben nincs meg-

Pósa Zoltán: *Törött tükörbe néztél*, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2008

felelő lelki támasztéka. Ez az egyik fontos üzenete Pósa Zoltán *Törött tükörbe néztél* című versválogatásának, mely a költő 60. születésnapjára jelent meg, a Széphalom Könyvműhely gondozásában.

A szerző 2006-ban megjelent *Alászállás* című kötetéről Gyurkovics Tibor a következőket írta: „Az Alászállás című verseskötetből nyilvánvaló, hogy a kiváló regényeiről ismert Pósa Zoltán eddigi élet-

művének egyenrangú komponensei a költemények. A barokkosan gazdag nyelvezetű Pósa-prózához képest a költemények világa letisztult, kiérlelt, már-már egyszerűnek tűnik.” A kiváló prózaíró, aki sokszor az avantgárd eszközeit hívja segítségül az egyre abszurdabb hétköznapok bemutatásához, mint költő is könnyen bánik a szavakkal, gyakran jellemző verseire a játékosság, az epigrammatikus tömörség, vagy a bökkversekbe sűrített kritika, illetve önkritikus vallomás. Mégis: a hagyományos dalforma a meghatározó Pósa költészetében, valamint az ehhez közel álló gondolatritmusokra felépülő szabadvers. Vajon miért? Úgy gondolom, azért, mert Pósa Zoltán az igaz emberek ösvényén jár, és minden igaz lírikusra igaz a babiloni tétel: „nem az énekes szüli a dalt, a dal szüli énekesét.”

Pósa Zoltán ízig-vérig európai ember, ugyanakkor a magyar nemzeti hagyományok és nemzeti lelkület hűséges apostola is. Hogyan is írja? „Istenem, föltárom / előtted szívemnek/rejtett panaszait / primitív világok / primitív halálát / láttattad meg velem / vagy én láttattam meg/magammal, lehet-e / mondd, hogy magam vagyok / a saját végzetem? / Tagadd meg tőlem / a látásnak kegyelmét / kímélj a szegyénytől / hogy én tagadjam meg / saját világomnak / kísértő árnyait / amelyeket mégis / végtelen kegyelmed / által égbe emelt / árnyad vetít le ránk...”

A szerzőt az általánosan megtapasztalt kulturális és erkölcsi válság szorongatja és verseivel egyértelműen rámutat arra, hogy ebben a széthulló világban a keresztény ember éppolyan tanácstalanul és kiszolgáltatottan áll a társadalmi és kulturális zűrzavar támasztotta bizonytalanság és kételkedés előtt, mint akárki más. Amire cikkeiben határozottan rámutat, verseiben sóhajaival érzeti, hogy csak a közösség emelheti fel az egyént ebből a kiszolgáltatott állapotából, ily módon az ember val-

lásossága, hite, közösségi elhivatottsága személyes ügy ugyan, de nem magánügy.

Pósát olvasva mindig eltűnődöm azon, hogy benne is – mint annyi nagy írónkban – kétfajta erő mérkőzik egymással: egy jövőt vívó, bizakodó emberi akarat küzd szüntelenül a nehezen formálható, szinte megkövesedett jelen hétköznapjaival. Ám Pósa hite, belső ünnepélyessége képes arra, hogy a reményt mindig hősiezen értelmezze: a *törött tükörben* is mindig tisztán lássa a valóságot. Válogatott versei kapcsán VI. Pál pápa szavai jutottak eszembe, aki a következőket mondta: „Európának végre békében kell egyesülnie. Ha ennek megszületésén fáradozunk, akkor vissza kell vezetnünk Európát régi, dicsőséges kultúrhagyományaihoz. Új, tágabb horizontokat kell nyitnunk a keresztény hitnek is, hogy az evangélium új kovászát hozza meg ennek az öreg földrésznek, amelytől még sokat kaphatnak a többi kontinensek.”

Úgy gondolom, hogy Pósa Zoltán versei által olyan lelki többletet kapunk, mely arra mozgósít, hogy elvesztett értékeink nyomába eredjünk.